

УПОВНОВАЖЕНИЙ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПРАВ ЛЮДИНИ

UKRAINIAN
PARLIAMENT COMMISSIONER
FOR HUMAN RIGHTS

вул. Інститутська, 21/8
01008, м. Київ, Україна

Tel.: (+380 44) 253 2203
Fax.: (+380 44) 226 3427
E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua
http:// www.ombudsman.gov.ua

21/8, Instytutaska str.
Kyiv, 01008, Ukraine

№ 1-2711/17-107

«05» зрудня 2017 р.

Конституційний Суд України

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПОДАННЯ

щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини третьої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України

1. Відповідно до частини першої статті 30 Конституції України кожному гарантується недоторканість житла.

Це положення Конституції України кореспондується із положенням статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція). Відповідно до цього положення кожен має право на повагу до свого приватного і сімейного життя, до свого житла і кореспонденції. Органи державної влади не можуть втручатись у здійснення цього права, за винятком випадків, коли втручання здійснюється згідно із законом і є необхідним у демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни, для запобігання заворушенням чи злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб.

Відповідно до практики Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) концепція житла має першочергове значення для особистості людини, самовизначення, фізичної та моральної цілісності, підтримки взаємовідносин з іншими, усталеного та безпечного місця в суспільстві (рішення від 27 травня 2004 р. у справі «Коннорс проти Сполученого Королівства» (*Connors v. the United Kingdom*), заява № 66746/01, п. 82).

Частина друга статті 30 Конституції України передбачає, що не допускається проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду чи обшуку інакше як за вмотивованим рішенням суду.

Проникнення до житла, його огляд та обшук становлять обмеження вказаного конституційного права особи.

Обмеження конституційного права на недоторканість житла чи іншого володіння особи має здійснюватись з дотриманням конституційних гарантій захисту прав і свобод людини і громадянина.

Обмеження щодо реалізації конституційних прав і свобод не можуть бути свавільними та несправедливими, вони мають встановлюватися виключно Конституцією і законами України, переслідувати легітимну мету, бути обумовленими суспільною необхідністю досягнення цієї мети, пропорційними та обґрунтованими, у разі обмеження конституційного права або свободи законодавець зобов'язаний запровадити таке правове регулювання, яке дасть можливість оптимально досягти легітимної мети з мінімальним втручанням у реалізацію цього права або свободи і не порушувати сутнісний зміст такого права (абзац третій підпункту 2.1 пункту 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 1 червня 2016 року, є № 2-рп/2016).

2. Підстави та порядок застосування таких заходів, як проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду чи обшуку, що становлять обмеження права особи на недоторканість житла чи іншого володіння, закріплені у Кримінальному процесуальному кодексі України.

Так, відповідно до частини першої статті 233 Кримінального процесуального кодексу України (*Від омотії Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88*) (далі – Кодекс) ніхто не має права проникнути до житла чи іншого володіння особи з будь-якою метою, інакше як лише за добровільною згодою особи, яка ними володіє, або на підставі ухвали слідчого судді, крім випадків, установлених частиною третьою цієї статті.

Обшук проводиться з метою виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, відшукування знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке було здобуто у результаті його вчинення, а також встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб.

Обшук проводиться на підставі ухвали слідчого судді.

У разі необхідності провести обшук слідчий за погодженням з прокурором або прокурор звертається до слідчого судді з відповідним клопотанням, яке повинно містити відомості про:

- 1) найменування кримінального провадження та його реєстраційний номер;
- 2) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з розслідуванням якого подається клопотання;
- 3) правову кваліфікацію кримінального правопорушення з зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;
- 4) підстави для обшуку;
- 5) житло чи інше володіння особи або частину житла чи іншого володіння особи, де планується проведення обшуку;
- 6) особу, якій належить житло чи інше володіння, та особу, у фактичному володінні якої воно знаходиться;

7) речі, документи або осіб, яких планується відшукати.

До клопотання також мають бути додані оригінали або копії документів та інших матеріалів, якими прокурор, слідчий обґрунтовує доводи клопотання, а також витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань щодо кримінального провадження, в рамках якого подається клопотання. Клопотання про обшук розглядається у суді в день його надходження за участю слідчого або прокурора. Слідчий суддя відмовляє у задоволенні клопотання про обшук, якщо прокурор, слідчий не доведе наявність достатніх підстав вважати, що:

1) було вчинено кримінальне правопорушення;

2) відшукувані речі і документи мають значення для досудового розслідування;

3) відомості, які містяться у відшукуваних речах і документах, можуть бути доказами під час судового розгляду;

4) відшукувані речі, документи або особи знаходяться у зазначеному в клопотанні житлі чи іншому володінні особи (стаття 234 Кодексу).

Відповідно до частини другої статті 235 Кодексу ухвала слідчого судді про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи повинна відповідати загальним вимогам до судових рішень, передбачених цим Кодексом, а також містити відомості про:

1) строк дії ухвали, який не може перевищувати одного місяця з дня постановлення ухвали;

2) прокурора, слідчого, який подав клопотання про обшук;

3) положення закону, на підставі якого постановляється ухвала;

4) житло чи інше володіння особи або частину житла чи іншого володіння особи, які мають бути піддані обшуку;

5) особу, якій належить житло чи інше володіння, та особу, у фактичному володінні якої воно знаходиться;

6) речі, документи або осіб, для виявлення яких проводиться обшук.

Огляд житла чи іншого володіння особи здійснюється згідно з правилами цього Кодексу, передбаченими для обшуку житла чи іншого володіння особи (частина друга статті 237 Кодексу).

Аналіз вказаних положень Кодексу свідчить, що у разі відсутності добровільної згоди особи проникнення, обшук або огляд її житла проводиться на підставі ухвали слідчого судді. Вимоги до клопотання уповноважених осіб, які звертаються до суду за дозволом на проведення обшуку, до ухвали слідчого судді чітко передбачені кодексом. Крім того, передбачено перелік питань, які мають бути доведені уповноваженою особою для отримання такого дозволу.

Дотримання таких вимог, особливо враховуючи, що постановляється така ухвала за відсутності особи, має бути безумовним для забезпечення захисту особи від свавільного втручання в її конституційне право на недоторканість житла. Відповідно, постановлення ухвали слідчим суддею про надання дозволу на проведення обшуку чи огляду житла особи з порушенням таких вимог призводить до свавільного обмеження права на недоторканість житла.

Під час досудового розслідування можуть бути оскаржені в апеляційному порядку ухвали слідчого судді про:

- 1) відмову у наданні дозволу на затримання;
- 2) застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою або відмову в його застосуванні;
- 3) продовження строку тримання під вартою або відмову в його продовженні;
- 4) застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту або відмову в його застосуванні;
- 5) продовження строку домашнього арешту або відмову в його продовженні;
- 6) поміщення особи в приймальник-розподільник для дітей або відмову в такому поміщенні;
- 7) продовження строку тримання особи в приймальнику-розподільнику для дітей або відмову в його продовженні;
- 8) направлення особи до медичного закладу для проведення психіатричної експертизи або відмову у такому направленні;
- 9) арешт майна або відмову у ньому;
- 10) тимчасовий доступ до речей і документів, яким дозволено вилучення речей і документів, які посвідчують користування правом на здійснення підприємницької діяльності, або інших, за відсутності яких фізична особа - підприємець чи юридична особа позбавляються можливості здійснювати свою діяльність;
- 11) відсторонення від посади або відмову у ньому.

Під час досудового розслідування також можуть бути оскаржені в апеляційному порядку ухвали слідчого судді про відмову у задоволенні скарги на постанову про закриття кримінального провадження, повернення скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора або відмову у відкритті провадження по ній.

Скарги на інші ухвали слідчого судді оскарженню не підлягають і заперечення проти них можуть бути подані під час підготовчого провадження в суді (стаття 309 Кодексу) (*Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88*).

В апеляційному порядку можуть бути оскаржені ухвали слідчого судді у випадках, передбачених цим Кодексом (частина третя статті 392 Кодексу).

Підготовче судове засідання відбувається за участю прокурора, обвинуваченого, захисника, потерпілого, його представника та законного представника, цивільного позивача, його представника та законного представника, цивільного відповідача та його представника згідно з правилами, передбаченими цим Кодексом для судового розгляду.

В підготовчому судовому засіданні суд має право прийняти такі рішення:

- 1) затвердити угоду або відмовити в затвердженні угоди та повернути кримінальне провадження прокурору для продовження досудового розслідування в порядку, передбаченому статтями 468-475 цього Кодексу;
- 2) закрити провадження у випадку встановлення підстав, передбачених пунктами 4-8 частини першої або частиною другою статті 284 цього Кодексу;

3) повернути обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру прокурору, якщо вони не відповідають вимогам цього Кодексу;

4) направити обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру до відповідного суду для визначення підсудності у випадку встановлення непідсудності кримінального провадження;

5) призначити судовий розгляд на підставі обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру;

б) доручити представнику персоналу органу пробації скласти досудову доповідь (частина третя статті 314 Кодексу).

Аналіз вказаних положень свідчить, що ухвали слідчого судді про надання дозволу на обшук або огляд житла особи в апеляційному порядку під час досудового розслідування не оскаржуються. Лише ті особи, які беруть участь в підготовчому засіданні, можуть подати щодо ухвали заперечення. Однак суд, який здійснює судовий розгляд кримінального провадження, не уповноважений приймати жодних рішень щодо таких заперечень.

Відповідно, у разі якщо ухвала слідчого судді про надання дозволу на проведення вказаних слідчих дій винесена з порушенням встановлених Кодексом вимог, не містить належного обґрунтування, обмеження права на недоторканість житла шляхом проведення в ньому обшуку на підставі такої ухвали є незаконним і свавільним.

3. Така позиція кореспондується з правовою позицією Європейського суду. Так, відповідно до його практики проникнення до житла, обшук або огляд житла становлять втручання у право особи на повагу до її житла, передбачене статтею 8 Конвенції (рішення у справах «Німітц проти Німеччини» (*Niemietz v. Germany*) від 16 грудня 1992 р., п. 30; «Рьомен і Шміт проти Люксембургу» (*Roemen and Schmit v. Luxembourg*), заява № 51772/99, п. 64; «Ернст та інші проти Бельгії» (*Ernst and Others v. Belgium*) від 15 липня 2003 р., заява № 33400/96, п. 109, «Головань проти України» (*Golovan v. Ukraine*) від 5 липня 2012р., заява №41716/06, п. 51).

Європейський суд вказує, що словосполучення «згідно із законом» в частині другій статті 8 Конвенції, по суті, стосується національного законодавства і встановлює обов'язок забезпечувати дотримання матеріальних та процесуальних норм (рішення від 29 червня 2006 року у справі «Пантелеєнко проти України» (*Panteleyenko v. Ukraine*), заява № 11901/02, п. 49).

Крім того, порушення вимог Кодексу до процедури ухвалення відповідної ухвали слідчим суддею може призвести не тільки до порушення принципу законності, але й до порушення принципу необхідності обмеження права у демократичному суспільстві.

Так, наприклад, у справі «Колесніченко проти Росії» (*Kolesnichenko v. Russia*), рішення від 9 квітня 2009 року, заява № 19856/04) Європейський суд встановив порушення статті 8 Конвенції, оскільки рішення суду про надання дозволу на обшук не ґрунтувалось на відповідних та достатніх підставах, а також надавала слідчому органу не виправдано широкі межі розсуду щодо

визначення предметів, які підлягали вилученню. Це в свою чергу призвело до неефективності оскарження дій слідчого органу. У цій справі Європейським судом було констатовано порушення права заявника на повагу до житла, гарантованого статтею 8, з огляду на те, що обмеження вказаного права у вигляді обшуку його житла не було необхідним в демократичному суспільстві.

4. Відповідно до частин першої і другої статті 55 Конституції України права і свободи людини і громадянина захищаються судом. Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

У Рішенні від 25 грудня 1997 року № 9-зп Конституційний Суд України зазначив, що суд не може відмовити у правосудді, якщо ущемлюються права і свободи громадян, інакше це було б порушенням права на судовий захист, яке згідно зі статтею 64 Конституції України не може бути обмежене.

Відповідно до пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України однією із основних засад судочинства є забезпечення права на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках - на касаційне оскарження судового рішення.

Відповідно до позиції Конституційного Суду України, викладеної в Рішенні від 08.04.2015 р. № 3-рп/2015, право на судовий захист включає в себе, зокрема, можливість оскарження судових рішень в апеляційному та касаційному порядку, що є однією з конституційних гарантій реалізації інших прав і свобод, захисту їх від порушень і протиправних посягань, в тому числі від помилкових і неправосудних судових рішень.

Аналіз положення п. 8 частини другої статті 129 Конституції України в контексті вказаної позиції Конституційного Суду України щодо апеляційного перегляду судового рішення як гарантії від порушень інших прав і свобод свідчить, що термін «справа», зазначений у вказаному положенні Основного Закону, необхідно тлумачити як будь-яку судову справу, в результаті розгляду якої суд постановляє рішення про обмеження прав особи.

Крім того, відповідно до частини п'ятої статті 55 Конституції України кожен має право після використання всіх національних засобів юридичного захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Враховуючи, що утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (частина друга статті 3 Конституції України), вбачається, що вказане положення не тільки гарантує право особи на звернення до міжнародних організацій за захистом своїх прав, але й покладає на державу обов'язок забезпечити наявність в державі ефективних національних засобів юридичного захисту від порушень прав і основних свобод.

Ця позиція кореспондується із положеннями статті 1 Конвенції, відповідно до якої Високі Договірні Сторони гарантують кожному, хто перебуває під їхньою юрисдикцією, права і свободи, визначені в розділі I цієї Конвенції. Крім того, відповідно до статті 13 Конвенції кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний

засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження.

Відповідно до практики Європейського суду для того, щоб бути ефективним, засіб юридичного захисту має бути незалежним від будь-якої дискреційної дії державних органів влади і бути безпосередньо доступним для тих, кого він стосується (рішення від 06.09.2005 року у справі «Гурепка проти України» (*Gurpka v. Ukraine*), заява № 61406/00, п. 59); спроможним запобігти виникненню або продовженню стверджуваного порушення чи забезпечити належне відшкодування за будь-яке порушення, яке вже мало місце (рішення від 23.10.2014 р. «Вінтман проти України» (*Vintman v. Ukraine*) заява № 28403/05, п. 110).

Враховуючи вказане, у випадках, коли причиною порушення права особи є постановлення ухвали слідчого судді з порушенням норм національного закону, вбачається, що держава зобов'язана забезпечити ефективний засіб захисту від порушення.

5. Повертаючись до питань, порушених у поданні, необхідно враховувати, що відповідно до частини четвертої статті 234 КПК клопотання про обшук розглядається у суді в день його надходження за участю слідчого або прокурора. Неповідомлення особи, чиїх прав стосується відповідні слідчі дії, є виправданим з огляду на характер та мету таких заходів.

Відповідно, виникає питання, коли особа, в право якої було здійснено втручання в результаті виконання відповідної ухвали слідчого судді, може порушити питання щодо незаконності такого втручання і оскаржити таку ухвалу.

Як вже вказувалось вище, положення Кодексу (стаття 309) передбачають вичерпний перелік ухвал слідчого судді, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку під час досудового розслідування. Ухвала слідчого судді про дозвіл на проникнення до житла чи іншого володіння особи та на їх огляд і обшук оскарженню під час досудового слідства не підлягає, заперечення проти таких ухвал можуть бути подані під час підготовчого засідання в суді.

Відповідно, особи, що не належать до осіб, які відповідно до статті 314 Кодексу беруть участь у підготовчому засіданні (прокурор, обвинувачений, захисник, потерпілий, його представник та законний представник, цивільний позивач, його представник та законний представник, цивільний відповідач та його представник), взагалі позбавлені можливості заявити перед компетентним державним органом про порушення їх права на недоторканість їх житла чи іншого володіння в зв'язку з обшуком на підставі такої, що не відповідає вимогам закону, ухвали слідчого судді.

Більше того, у разі якщо ухвала слідчого судді про обшук не містить визначеного переліку предметів або документів, представники правоохоронних органів мають необмежену дискрецію вирішувати при визначенні того, які саме предмети становлять інтерес для розслідування справи (вищевказане рішення у справі «Колесніченко проти Росії»). У таких випадках особа позбавлена можливості ефективно оскаржити й дії представників правоохоронних органів під час обшуку.

6. Частина третя статті 314 Кодексу передбачає вичерпний перелік рішень, які може прийняти суд у підготовчому судовому засіданні. Жодне

положення Глави 27 Кодексу не передбачає обов'язку суду ухвалювати рішення щодо висловлених заперечень проти ухвал, які не можуть бути оскаржені в апеляційному порядку під час досудового розслідування.

Відповідно до частини першої статті 17 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» судоустрій будується, зокрема, за принципом інстанційності. Таким чином, оцінка у будь-якій формі судом першої інстанції відповідності ухвали слідчого судді вимогам закону суперечить принципу інстанційності.

Інші положення Кодексу, які регламентують судовий розгляд справи, також не уповноважують суд вищої інстанції під час розгляду кримінальних справ оцінювати питання дотримання норм законодавства при постановленні відповідних ухвал. Крім того, досудове розслідування, в межах якого здійснюється обшук, може бути закінчено закриттям кримінального провадження. У такому випадку учасники провадження також позбавлені можливості порушити питання щодо незаконності втручання в їх право на недоторканість житла перед судом.

Відповідно до положень Кодексу доказами в кримінальному провадженні є фактичні дані, отримані у передбаченому цим Кодексом порядку, на підставі яких слідчий, прокурор, слідчий суддя і суд встановлюють наявність чи відсутність фактів та обставин, що мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню. Процесуальними джерелами доказів є показання, речові докази, документи, висновки експертів (стаття 84). Доказ визнається допустимим, якщо він отриманий у порядку, встановленому цим Кодексом. Недопустимий доказ не може бути використаний при прийнятті процесуальних рішень, на нього не може посилатися суд при ухваленні судового рішення (стаття 86). Недопустимими є докази, отримані внаслідок істотного порушення прав та свобод людини, гарантованих Конституцією та законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також будь-які інші докази, здобуті завдяки інформації, отриманій внаслідок істотного порушення прав та свобод людини (частина перша статті 87).

Відповідно до частини третьої статті 62 Конституції України обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. У рішенні від 20.10.2011р. № 12-рп/2011 Конституційний Суд України вказав, що даючи офіційне тлумачення положення частини третьої статті 62 Конституції України, він виходить з того, що обвинувачення особи у вчиненні злочину не може ґрунтуватися на доказах, одержаних у результаті порушення або обмеження її конституційних прав і свобод, крім випадків, у яких Основний Закон України допускає такі обмеження.

З огляду на вказане вище можна стверджувати, що докази, зібрані в результаті обшуку на підставі ухвали слідчого судді, яка суперечить вимогам закону, є недопустимими, оскільки їх зібрання відбулось внаслідок порушення конституційного права особи на недоторканість житла. Відсутність можливості оскарження ухвали слідчого судді про обшук житла (іншого володіння) особи в апеляційному порядку невідкладно після ознайомлення особи з цією ухвалою уможливорює використання доказів, отриманих внаслідок порушення конституційного права особи на недоторканість житла, для доведення

обвинувачення, що суперечить положенням частини третьої статті 62 Конституції України і може призвести до констатації порушення права на справедливий суд, гарантованого статтею 6 Конвенції.

З огляду на вказане, вбачається, що ефективним засобом юридичного захисту від порушення права на недоторканість житла у контексті подання є апеляційне оскарження відповідних ухвал слідчого судді про надання дозволу на проникнення, огляд та обшук житла невідкладно після ознайомлення відповідної особи з ухвалою.

6.У Рішенні від 08.04.2015 р. № 3-рп/2015 Конституційний Суд України вказав, що «Верховна Рада України, визначаючи законом судоустрій та судочинство, повинна встановлювати такий обсяг права учасників судового провадження на інстанційне оскарження рішення місцевого суду, який би забезпечував ефективний судовий захист. Обмеження доступу до апеляційної чи касаційної інстанцій можливе лише у виняткових випадках з обов'язковим дотриманням конституційних норм і принципів. Встановлюючи обмеження права на апеляційне та касаційне оскарження судових рішень, законодавець повинен керуватися такою складовою принципу верховенства права, як пропорційність. За правовою позицією Конституційного Суду України обмеження прав і свобод людини і громадянина є допустимим виключно за умови, що таке обмеження є домірним (пропорційним) та суспільно необхідним (абзац шостий підпункту 3.3 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 19 жовтня 2009 року № 26-рп/2009).

Європейський суд з прав людини у своїх рішеннях неодноразово наголошував, що держава має право встановлювати певні обмеження права осіб на доступ до суду; такі обмеження мають переслідувати легітимну мету, не порушувати саму сутність цього права, а між цією метою і запровадженими заходами має існувати пропорційне співвідношення (пункт 57 Рішення у справі "Ашингдейн проти Сполученого Королівства" від 28 травня 1985 року, пункт 96 Рішення у справі "Кромбах проти Франції" від 13 лютого 2001 року).

Таким чином, згідно з Конституцією України допускається можливість обмеження права на апеляційне та касаційне оскарження рішення суду (пункт 8 частини третьої статті 129), однак воно не може бути свавільним та несправедливим. Таке обмеження має встановлюватися виключно Конституцією та законами України; переслідувати легітимну мету; бути обумовленим суспільною необхідністю досягнення цієї мети, пропорційним та обґрунтованим. У разі обмеження права на оскарження судових рішень законодавець зобов'язаний запровадити таке правове регулювання, яке дасть можливість оптимально досягти легітимної мети з мінімальним втручанням у реалізацію права на судовий захист і не порушувати сутнісний зміст такого права.» (абзаци перший – третій п. 2.2. Рішення).

Як вже зазначалось вище, положення частини третьої статті 309 Кодексу в системному зв'язку з положеннями частини першої і другої цієї статті унеможливають невідкладне оскарження ухвал слідчого судді про надання дозволу на проникнення, огляд та обшук житла особи до суду апеляційної інстанції. Таким чином, у осіб, в чие право на недоторканість житла (іншого володіння) було здійснено втручання на підставі відповідної ухвали слідчого

судді, взагалі відсутній засіб юридичного захисту у разі небезпідставної скарги про нелегітимність такого втручання.

Виходячи з зазначених правових позицій Конституційного Суду України щодо права на судовий захист та права на інстанційне оскарження судових рішень, вбачається, що унеможлививши оскарження до суду апеляційної інстанції вказаних ухвал слідчих суддів, законодавець допустив непропорційність між поставленою метою та вжитими для її досягнення заходами.

Відповідно вбачається, що положеннями частини третьої статті 309 Кодексу встановлюють непропорційне обмеження права осіб, в чие право на недоторканість житла здійснено втручання на підставі ухвали слідчого судді, на апеляційний перегляд справи, що порушує сутнісний зміст права особи на судовий захист.

Керуючись статтями 101 і 147, частиною другою статті 150 Конституції України, п. 1 частини першої статті 7, статтею 50, п.1 частини першої та частиною третьою статті 51, частиною першою статті 52 Закону України "Про Конституційний Суд України" (*Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 35, ст.376*), п. 3 частини першої статті 13 та статтею 15 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини",

ПРОШУ:

Визнати положення частини третьої статті 309 КПК такими, що суперечать вимогам частини першої статті 8, частини першої статті 55, пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України.

У конституційному провадженні за цим поданням братиму участь особисто.

Додатки:

1. Конституція України (витяг).
2. Кримінальний процесуальний кодекс України (витяг).
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (витяг).
4. Хартія основоположних прав Європейського Союзу 2000 року (витяг).
5. Рішення Конституційного Суду України від 25.12.1997 р. № 9-зп (витяг).
6. Рішення Конституційного Суду України від 08.04.2015 р. № 3-рп/2015 (витяг).
7. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Німітц проти Німеччини» (*Niemietz v. Germany*) від 16.12.1992 р. (витяг).
8. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Рьомен і Шміт проти Люксембургу» (*Roemen and Schmit v. Luxembourg*), заява № 51772/99 (витяг).
9. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Ернст та інші проти Бельгії» (*Ernst and Others v. Belgium*) від 15.07.2003 р., заява № 33400/96 (витяг).
10. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Головань проти України» (*Golovan v. Ukraine*) від 05.07.2012р., заява №41716/06 (витяг).

11. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Пантелеєнко проти України» (Panteleyenko v. Ukraine) від 29.06.2006 р., заява № 11901/02 (витяг).

12. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Колесніченко проти Російської Федерації» (Kolesnichenko v. Russia), від 09.04.2009 р., заява № 19856/04.

13. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Бойль та Райс проти Сполученого Королівства» (Boyle and Rice v. the United Kingdom) від 27.04.1988р. (витяг).

14. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Хаттон та інші проти Сполученого Королівства» (Hatton and Others v. the United Kingdom) [ВП], заява № 36022/97 (витяг).

15. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Нурі Курт проти Туреччини» (Nuri Kurt v. Turkey) від 29.11.2005 р., заява № 37038/97 (витяг).

16. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Гурепка проти України» (Gurepka v. Ukraine) від 06.09.2005 р., заява № 61406/00 (витяг).

17. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Вінтман проти України» (Vintman v. Ukraine) від 23.10.2012 р., заява № 28403/05, п. 110).

В.В. Лутковська